

## Gambia - 33 ciekawostki

Gambia jest coraz chętniej odwiedzana przez polskich turystów. Nic dziwnego, skoro można tu łatwo dostać się czarterem (regularnie lata tu Rainbow), a na miejscu jest bezpiecznie, tanio i egzotycznie. Pora zatem na garść ciekawostek o tym niezwykłym zakątku Afryki!

1. To najmniejszy kraj Afryki - ma 11 295 km<sup>2</sup> czyli jest prawie 30 razy mniejszy niż Polska. Jego długość wynosi 400 km wzdłuż rzeki Gambia, a szerokość 50 km.
2. Nazwa kraju pochodzi od rzeki Gambia która ma 1130 km, wypływa z Gwinei, przemierza Senegal i dociera do Gambii gdzie ma ujście do Morza Atlantyckiego.
3. „Gambia” to przekształcona nazwa „Kambra” jaką lud Mandinka określał rzekę Gambia.
4. Na wybrzeżu jest 80 km linii brzegowej pełnej pięknych plaż - to właśnie tu koncentruje się większość ruchu turystycznego.
5. Kraj jest zdecydowanie płaski: najwyższe wzniesienie ma 53 metry i jest nazywane "Czerwona Skala".
6. Żyje tu ponad 10 grup etnicznych, z czego najliczniejsze są
  - Mandinka - 34%
  - Fula - 30%
  - Wolof - 18%
  - Jola - 8%
  - Sarahule - 8%
7. Główną religią jest islam: ok. 95% mieszkańców to muzułmanie.
8. W 2023 liczba ludności była szacowana na blisko 2 500 000 (w 1950 było to 270 000, w roku 2000 - 1 200 000). Kobiety mają średnio po 4 dzieci. Średnia długość życia wynosi 62,6 lata (kobiety - 64 lata, mężczyźni - 61 lat).
9. Najślynniejszym Gambijczykiem jest Kunta Kinte - bohater książki i filmu "Korzenie". Choć to postać fikcyjna, to wioska Juffureh skąd pochodził Alex Haley (autor książki) jest odwiedzana przez turystów jako "Kunta Kinte Village".
10. W Gambii panuje klimat podrównikowy suchy, z wysokimi temperaturami przez cały rok (24-30)°C. Rekord ciepła wyniósł 47°C, rekord zimna to 0°C - oba rekordy padły w Bandżul (stolicy kraju).
11. W porze deszczowej od czerwca do października nie wychodzi bez parasola: roczne opady to 1400 mm (na zachodzie) i 750 mm (na wschodzie). Pora sucha trwa od listopada do czerwca.
12. Oficjalnym językiem kraju jest angielski (to dawna kolonia brytyjska), poza nim w użyciu jest ponad 10 różnych języków lokalnych.
13. Głównym towarem eksportowym są orzeszki ziemne (50%), poza tym gospodarka opiera się na rybołówstwie i rolnictwie. Szacuje się, że aż 75% ludności jest uzależniona od upraw i zwierząt gospodarskich.
14. Motto kraju to: "Postęp, Pokój, Dobrobyt", ale w praktyce do dobrobytu daleko. PKB na mieszkańca w 2023 wynosiło 900 USD (w PI 22 300 USD).
15. W dniu 18 lutego 1965 roku kraj odzyskał niepodległość, wcześniej o te tereny walczyły europejskie mocarstwa, głównie Francja i Wielka Brytania. Ta ostatnia rządziła tu od 1856 r.
16. Osobliwy kształt kraju to spadek po kolonialnych kompromisach terytorialnych między Brytyjczykami i Francuzami, rządzącymi sąsiednim Senegalem.
17. W latach 1982-1989 Gambia z Senegalem stworzyła federację Senegambii i do dziś terminem tym określa się ten zakątek Afryki. Oba kraje pozostają w dobrosąsiedzkich stosunkach.
18. Co łączy Gambię i NASA? 3600 metrów pasa startowego lotniska w Bandżulu (stolicy Gambii). Było to bowiem jedno z miejsc do awaryjnego lądowania dla amerykańskich promów kosmicznych.

19. Walutą kraju jest dalasi, kurs na początku 2024 r. wynosił 1 USD = 66 Dalasi.
20. Początek nauki w szkole jest w wieku 7 lat, a obowiązkowa nauka trwa 6 lat.
21. Rezerwat przyrody Abuko to pierwszy chroniony teren przyrody (od 1916 roku). Znajduje się na północnym wybrzeżu i jest popularną turystyczną atrakcją.
22. W kraju są 3 parki narodowe oraz kilka rezerwatów przyrody. Ogółem chronione przyrodniczo jest ok. 4% terytorium kraju.
23. Rzeka Gambia słynie wśród ornitologów: można tu obserwować ponad 400 gatunków ptaków.
24. Popularne pamiątki to ubrania i ozdoby z tkanin kitenge, biżuteria z muszli kauri i drewna oraz naturalne olejki i mydła tworzone z owoców baobabu, awokado i migdałowca.
25. Chociaż tkaniny bogolan narodziły się w Mali, znajdziemy je też na targach w Gambii. Łatwo je rozpoznać po charakterystycznych czarno-brązowych kolorach i geometrycznych wzorach. Często wyrabia się z nich torebki, ubrania i obrazy.
26. Tradycyjnymi instrumentami są kora (twórcze skrzyżowanie harfy i gitary) i balafon (przypominający drewniane cymbałki).
27. "Fruit lady" to pani sprzedająca świeże owoce na plaży. Pierwsza, jaką spotkacie, będzie mieć na was "monopol" do końca pobytu. Warto zapamiętać jej imię.
28. "Juicy man" to pan, który wyciska sok z owoców, także i oni mają na plaży rejonizację.
29. Na szaleństwa alkoholowe (poza hotelem) nie ma co liczyć, ale wszędzie da się dostać dobre (i zimne) piwo. Dużo lepszym pomysłem w upał jest woda z świeżo otwartego kokosa, sok hibiskusowy lub napój z baobabu.
30. Cafe Touba to mocno aromatyzowana kawa, warto choć raz spróbować. Ja jestem od niej uzależniona! Można kupić na targu kawę na wynos, do zaparzenia w domu, ale jednak na miejscu smakuje najlepiej.
31. Popularnym daniem jest benachin: to rodzaj gulaszu gotowanego z ryb, ziół, warzyw (w tym pasty pomidorowej dla nadania koloru. Natomiast caldo to ryba z cytryną, gotowana na parze. Innym ciekawym daniem jest domoda tworzona z pasty z orzeszków ziemnych z dodatkiem cebuli, pasty pomidorowej, warzyw i ryżu.
32. Czy tam jest zdrowo? Raczej tak ale jak wszędzie w tropikach: nie pij wody z kranu i chroń się przed malarią. Repelenty i długi rękaw zdecydowanie zmniejszają ryzyko zachorowania.
33. Czy w Gambii jest bezpiecznie? Zdecydowanie tak! To jeden z najbezpieczniejszych krajów Afryki, choć w stolicy na targu lepiej miej portfel przy sobie.

Jeśli wyruszysz do Gambii, być może będziesz mieć okazję na spacer z lwem - koniecznie przeczytaj wpis "Zwierzęta jako atrakcja turystyczna", czyli skąd biorą się lwy do takich atrakcji i co je czeka potem.

---

(c) Anna Olej-Kobus | AfrykAnka.pl

Jeśli ten wpis Ci się przydał, będę Ci wdzięczna za kawę: [www.buycoffee.to/afrykanka](http://www.buycoffee.to/afrykanka)

Więcej inspirujących opowieści znajdziesz w moich książkach:

- [Zwierzęta Afryki. Przewodnik na safari](#)
- [Namibia. Przez pustynię i busz](#)
- [USA. Droga 66 i Dzikie Zachód](#)

Do kupienia z autografem w sklepie [www.namib.pl](http://www.namib.pl)

*Kupując w naszym sklepie [NAMIB.pl](http://NAMIB.pl) wspierasz prowadzenie blogów:  
[AfrykAnka.pl](http://AfrykAnka.pl) oraz [TravelNamibia.pl](http://TravelNamibia.pl)*